

Бабіцька Галина Олександрівна,
вихователь комунального закладу дошкільної освіти
(ясла-садок) №4 «Казка»
Південнівська міська рада
Одеський район
Одеська область, Україна

РЕАЛІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЄКТУВАННЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Анотація. Запропоновано педагогам закладів дошкільної освіти новий вид планування освітньої роботи за технологією психолого- педагогічного проєктування. Досвід включає теоретичне обґрунтування доцільності впровадження проєктної технології в освітній процес у дошкільному закладі, що сприяє творчому ставленню малюків до навколишньої дійсності, розумінню причинно-наслідкових взаємозв'язків у світі, реалізації дітей як особистостей. Матеріали збірника допоможуть педагогам організувати роботу над складанням проєктів, розвинути пізнавальну мотивацію дошкільнят, їхню самостійність, ініціативність, допитливість, творчу активність.

Ключові слова: психолого-педагогічне проєктування, дошкільна освіта, освітня діяльність, проєктна технологія, пізнавальна мотивація, творча активність, причинно-наслідкові зв'язки.

Інтенсивні зміни в сучасному житті, активне проникнення науково-технічного прогресу в усі його сфери диктує педагогам необхідність обирати більш ефективні засоби виховання і навчання на основі сучасних методів і нових інтегрованих технологій. Одним із досягнень науковців і практиків стала педагогічна технологія, орієнтована на нові завдання освіти, – «Психолого-педагогічне проєктування» за якою я працюю. Технологія проєктування робить дошкільнят активними учасниками освітнього процесу, стає інструментом їхнього саморозвитку. [1.с 23-24][9. С 91]

Суть методу проєктів, як педагогічної технології, полягає у стимулюванні інтересу дітей до різних проблем, розв'язання яких потребує певних знань і експериментально-пошукових дій. Через проєктну діяльність діти мають змогу застосувати наявні знання в різних умовах, отримуючи практичний результат та набуваючи нових знань і досвіду. [1.с 23-24]

На мій погляд проєкт є унікальним засобом забезпечення співпраці, співтворчості дітей і дорослих, який надає змогу реалізувати особистісно-орієнтований підхід до спільної діяльності в системі «вихователь-дитина-батьки», навчаючи і виховуючи дітей.

Саме за таких умов ми маємо змогу виступати в ролі консультантів та партнерів, а батьки і діти стати односторонніми, вчитися розуміти одне одного, довіряти, набувати особистісних стосунків.

Беручи участь в реалізації проєкту, батьки можуть бути не тільки джерелом інформації, реальної допомоги та підтримки дітей та педагога в процесі роботи над проєктом, а також стати безпосередніми учасниками освітнього процесу, збагатити свій педагогічний досвід, відчувати почуття причетності, задоволеності від своїх успіхів та успіхів своєї дитини. Таким чином, робота з батьками з педагогічної просвіти стає партнерською взаємодією.

Також до роботи над проєктами я намагаюсь залучати не тільки окремих, а всіх представників сім'ї, інших родичів, які мають відношення до виховання дитини. Активне включення родин вихованців в створення тих чи інших проєктів надає можливість реалізовувати те, що цікаво дитині та батькам сьогодні. Кращим підтвердженням є реалізовані спільні проєкти: «Моя щаслива родина», «В світі цікавих професій», «Я живу в Україні», «Дикі тваринки очікують на Свято Різдва», учасниками яких безпосередньо стали батьки.

Проаналізуємо наукове підґрунтя та методичні поради щодо організації освітнього процесу в ЗДО за технологією психолого-педагогічного проєктування.

В сучасних умовах розвитку освіти в Україні виняткового значення набуває питання становлення творчої особистості, виявлення та розвиток її здібностей. З дошкільного віку малюк має оволодіти способами здобуття потрібної інформації, вміннями аналізувати, систематизувати, розуміти причини й робити висновки, що знадобляться йому в усьому подальшому житті. Тож сьогодні в системі освіти змінено пріоритети з навчання на розвиток дитячої особистості, з накопичення нею «багажу» знань,

на вміння їх здобувати та застосовувати у конкретних життєвих обставинах. Це диктує педагогам необхідність обирати більш ефективні засоби виховання і навчання на основі сучасних методів і нових інтегрованих технологій. Одним із досягнень науковців і практиків стала технологія педагогічного проектування, орієнтована на нові завдання освіти.

Метод проєктів не є принципово новим у педагогіці. Вперше його запропонував на початку минулого століття американський філософ та педагог Джон Дьюї. Марія Монтессорі першою використала метод проєктів у дошкільному навчанні. Значний вклад у розробку проєктного методу внесли П.П. Блонський, Б.В. Ігнат'єва, М.В. Крупеніна. Сьогодні народжений на основі ідеї вільного виховання метод проєктів успішно інтегрується в систему сучасної освіти. Відродження інтересу до проєкту як способу організації життєдіяльності дітей пояснюється його потенційною інтегративністю, відповідністю технології розвивального навчання, забезпеченням дитячої активності в освітньому процесі [2. С.2].

Технологією психолого-педагогічного проектування я зацікавилася у 2004 році, розпочинаючи роботу над обласною проблемою «Педагогічні стратегії розвитку інноваційної особистості», вивчаючи досвід роботи ДНЗ №53 м. Житомир та з публікацій науковців Інституту психології ім. П.С. Костюка АПН України, зокрема доктора психологічних наук Т.О. Піроженко. Спираючись на власний досвід можна зазначити, що суть методу проєктів, як педагогічної технології, полягає у стимулюванні інтересу дітей до різних проблем, розв'язання яких потребує певних знань і експериментально-пошукових дій. Через проєктну діяльність діти мають змогу застосувати наявні знання в різних умовах, отримуючи практичний результат та набуваючи нових знань і досвіду. Це в повній мірі відповідає змісту Базового компоненту дошкільної освіти, головною вимогою якого є розвиток особистості та життєвої компетентності дитини.

Велика перевага проєктної діяльності, на мій погляд, полягає у тому, що вона:

- сприяє розвитку у дитини цілісного уявлення про світ;
- допомагає зв'язати навчання з життям;
- формує навички пошукової діяльності;
- розвиває пізнавальну активність, творчість, самостійність;
- уміння спілкуватися та співпрацювати з дорослими та однолітками;
- планувати свою роботу, попередньо прораховуючи можливі результати (за допомогою вихователя);
- максимально розкриває віковий потенціал дитини ;
- допомагає їй усвідомити свої можливості; [10. с 86]
- навчає створювати «кінцевий продукт» – матеріальний носій проєктної діяльності

(створення книг «Книга казок», «Моя сім'я», «Професії мам та тата», родинного дерева; виставки виробів з природного матеріалу; свята та розваги); представляти створене перед аудиторією; оцінювати себе та інших. Все це, на мою думку, сприяє подальшому успішному навчанню дітей у школі. Крім цього, технологія проектування передбачає відповідну організацію предметно-пізнавального простору групи, при якій відбувається його змінюваність в залежності від інтересів та можливостей дітей.

Розвивальне середовище групи організовуємо згідно теми проєкту, таким чином, щоб усі його елементи забезпечували та стимулювали вільний вибір і зміну видів діяльності дітей, створювали актуальні, доступні для їх розвитку проблемні ситуації.

Для дошкільної групи, в якій я працюю, проєктний метод можна представити як спосіб організації педагогічного процесу, заснований на взаємодії вихователів групи, спеціалістів ЗДО, батьків та дітей. Приймаючи участь в реалізації проєкту, наші батьки стають не тільки джерелом інформації, реальної допомоги та підтримки своїх дітей та педагогів, а й безпосередніми учасниками освітнього процесу. Вони збагачують свій педагогічний досвід, відчують почуття залученості, радість від своїх успіхів та успіхів своєї дитини. Таким чином, просвітницька робота з батьками набуває якості партнерської взаємодії.

Теми групових проєктів обираю відповідно до змісту педагогічної роботи за програмою «Дитина». Сумісне виконання проєктних завдань сприяє значному розвитку пізнавальної, емоційно-вольової сфер наших вихованців, розкриттю їх творчого потенціалу, вихованню ініціативності.

Плануючи роботу в рамках тематичного проєкту обов'язково враховую інтереси дітей групи, їх можливості та потреби, а також наші з колегами власні можливості, матеріальні та методичні ресурси нашого садочку. Все це не обмежує наших дій, як педагогів, жорсткими нормами, що повністю відповідає вимогам програми, яка орієнтує нас на гнучку, менш регламентовану та формалізовану організацію дитячої життєдіяльності.

Робота за проектною технологією надала мені змогу вдало поєднати різні методи і форми діяльності дітей, такі як: ТРВЗ, моделювання, експериментування, спостереження, гру, рефлексію тощо. Отже, будь який проект представляє собою поєднання дослідницької, творчої, ігрової та практичної діяльності дітей, одна з яких домінує. Тому, на мою думку, дуже важливою є робота над складанням проекту. В дошкільному закладі вихователь виступає координатором проектної діяльності. Тому спочатку потрібно визначити далеку та близьку перспективи, окреслити план дій, ресурсів для їх виконання і, реалізуювши власний проект, оцінити, чи вдалося досягти поставленої мети.

1. Алгоритм дій вихователя щодо підготовки до реалізації проекту

1. Сформууйте тему проекту. *(На початку року ми робимо перспективне планування проектів на весь рік, керуючись програмовими вимогами, інтересами та можливостями дітей).*
2. Проаналізуйте і виберіть найефективніші види діяльності дітей, які найбільше підходять до даної теми.
3. Сформууйте їх мету і назву. *(Мету проекту визначаємо за освітніми лініями).*
4. Визначте інтервал проекту у часі (2 тижні, місяць).
5. Проведіть діагностику знань, умінь і навичок дітей, які необхідні для реалізації задуму.
6. Зацікавте проектом дітей. Створіть «дерево цілей». Тим самим реалізуючи завдання першого мотиваційного етапу.
7. Підберіть та розташуйте всі відібрані методи, види діяльності по порядку, з відповідною логікою – від простого до складного, та з режимом дня (коли це провести), тобто складіть перспективний план роботи з дітьми відповідно до етапів проекту. Залучіть спеціалістів до співпраці у його відповідних розділах.
8. Залучіть до роботи батьків – домашнє завдання, сюрпризні моменти із сім'ї, участь дорослих в реалізації запланованих заходів.
9. На рефлексивно-оцінювальному етапі проведіть бесіду з дітьми, згадайте, як починається ваш проект:
 - зафіксуйте кількість дітей, що проявили себе активно, творчо;
 - зафіксуйте приклади творчих задумів дітей на майбутнє;
 - поцікавтесь у дітей, кому і як ми можемо подякувати після цього проекту. [2. с. 5-6][9.с. 92]

2. Етапи реалізації кожного психолого-педагогічного проекту

Незалежно від тематики та тривалості робота по реалізації кожного психолого-педагогічного проекту складається з шести етапів: мотиваційного; інформаційного; репродуктивного; узагальнюючого; творчого; рефлексивно-оцінювального, кожний з яких має свою мету та характеризується певними формами роботи та результатами.

3. Мета, форми роботи, завдання за етапами проєктів

І. Мотиваційний етап (1-3 дні)

Мета	Завдання педагога	Форми роботи	Результат
Викликати у дітей бажання створити спільний задум. Визначити завдання, зміст і форми діяльності, направлені на його реалізацію.	Створити мотивацію, викликати у дітей бажання творити та діяти, виявити рівень знань, умінь та навичок дітей, порівняти з програмовими завданнями.	Створення «Дерева цілей», «Скриньки бажань», організація сюрпризних моментів, проблемних ситуацій, діагностика.	Активізація знань дітей та їх пізнавальної активності, виявлення рівня їх розвитку, мотивація до діяльності, творчості.

II. Інформаційний етап (3-5 днів)

Мета	Завдання педагога	Форми роботи	Результат
Формувати систему знань, умінь і навичок необхідних для реалізації спільного проекту та проявів творчості і фантазії.	Розвивати бажання пізнавати, формувати вміння дітей вчитися, здобувати знання шляхом самостійних пошуків у різних інформаційних джерелах.	Досліди, різні види ігор, інсценівки, екскурсії, розгляд картин, перегляд відео матеріалів; ознайомлення з властивостями і якостями предметів; читання казок, оповідань, заучування віршів.	Накопичення дітьми знань та умінь, вміння діяти колективно для досягнення спільної мети, прояви творчості та фантазії.

III. Репродуктивний етап (3-5 днів)

Мета	Завдання педагога	Форми роботи	Результат
Надати дітям можливість практично застосувати знання, вміння і навички, необхідні для вирішення нових нестандартних ситуацій, що виникають в процесі реалізації проекту.	Допомогти випробувати свої можливості, викликати відчуття впевненості в своїх силах. Створити умови для врегулювання морально-етичних еталонів. Відстежити динаміку розвитку.	Заняття зі звукової культури мовлення, граматики, складання розповідей (за картиною, серії картин, розповідей із власного досвіду), тематичні бесіди; репродуктивна діяльність з праці, образотворче мистецтво, ручна праця, дидактичні ігри; ігрова діяльність репродуктивного характеру (з виконанням зразка для наслідування).	Позитивні зрушення в розвитку дітей, самоконтроль, впевненість у своїх силах, покращення відношень в групі між вихованцями, активна участь батьків і дорослих.

IV. Узагальнюючий етап (2-3 дні)

Мета	Завдання педагога	Форми роботи	Результат
Узагальнити, систематизувати знання, вміння і навички, набуті протягом попередніх етапів.	З'ясувати, чи відбулися зміни в розвитку вихованців, зіставивши результати контрольно-діагностичних зрізів, спостережень та дитячі роботи, які мали при ввідній діагностиці.	КВК, Поле чудес, розваги, диспути, подорожі, спостереження в природі, дидактичні ігри, театри, відгадування, головоломки, казкові хвилини, робота в парах.	Систематизація знань дітей, вміння дітей аналізувати свої дії та зіставляти їх з іншими, бажання дітей показати себе, впевненість у своїх силах, автоматизація навичок.

V. Творчий етап (2-3 дні)

Мета	Завдання педагога	Форми роботи	Результат
Реалізувати творчий спільний задум. Наповнити процес його втілення спалахом позитивних емоцій. Творити у процесі різних видів діяльності.	Вірити в творчий потенціал, здібності кожного вихованця. Створити сприятливу атмосферу для їх розвитку. Заохочувати оригінальність дітей, батьків, інших працівників.	Складання творчих розповідей за аналогією, на задану тему; вигадкування початків та кінцівок розповідей; творчі ігри з казками; вікторини, КВК; свята, дозволя, розваги; усі види театралізованої діяльності; ігри-драматизації; творчі сюжетно-рольові ігри; творча робота в куточку книги.	Розвиток позитивних емоцій, реалізація проекту, прояви творчості у всіх видах діяльності, активна участь батьків, актуалізація знань.

VI. Рефлексивно-оцінювальний етап (1 день)

Мета	Завдання педагога	Форми роботи	Результат
Усвідомити набутий за п'ять попередніх етапів досвід, поради своїм та чужим успіхам.	Навчитися робити характеристику як власному особистісному зросту, так і моральному і розумовому розвитку дітей, усвідомлено ставитись до цього досвіду і самоаналізу. Вибирати найкращі методи й прийоми для подальшої діяльності.	«Древо цілей» , «Скринька досягнень» , призи, нагороди; «Подорож в часі» в зворотному порядку (з чого почалося?).	Вміння дітьми аналізувати свої дії і вчинки, бажання розпочати щось нове, експертиза спільної діяльності, зацікавленість батьків у співпраці з ДНЗ, підвищення авторитету педагога.

[9.с 92-93]

Тематичні проєкти для використання в роботі педагогами, поради

Пропоную вашій увазі власний тематичний проєкт «Це моя Україна» , який реалізовано з дітьми старшої групи, залучивши до його виконання інструктора з фізкультури, музичного керівника та батьків наших вихованців.

Тема проєкту: «Це – моя Україна, це – моя Батьківщина; вікова група: старша; тривалість: 2 тижні; тип проєкту: пізнавально-творчий.

Мета проєкту: поглибити та систематизувати уявлення дітей про свій рідний край Україну та рідне місто Південне, її минуле та сьогодення, сприяти урізноманітненню та збагаченню їх життєвого досвіду, розвивати національну свідомість. Виховувати допитливість, почуття гордості за свою Батьківщину.

На початковому етапі складала план поетапної реалізації проєкту, який знайшов своє відображення в перспективному та календарному плануванні освітнього процесу.

Далі пропоную докладніше розглянути поетапну роботу над проєктом.

1-й етап – Мотиваційний. Тривалість 1 день.

Створити мотивацію, що дала змогу перетворити педагогічне завдання в бажання дітей, нам допоміг сюрпризний момент – отримання відео листа від дітей інших країн з проханням розповісти їм про нашу Україну. Разом з дітьми визначили форму творчого етапу – організація виставки «Це – моя Україна, це – моя Батьківщина» . За допомогою символів створили «дерево цілей» у вигляді карти України, що допомогло визначити проєктні завдання та шляхи їх реалізації, з'ясувати, що ми можемо зробити самі, хто і як може нам допомогти, сприяло формуванню у дітей уявлення про навколишній світ, як джерело інформації. Також виявили рівень знань, умінь і навичок, наявних у дітей на початку проєкту, що дозволило спланувати індивідуальну роботу.

2-й – Інформаційний. Тривалість 5 днів

Заняття з ознайомлення з навколишнім, з образотворчої діяльності, бесіди, робота з мапою, глобусом дозволили поглибити, розширити знання дітей про рідну Україну, її державні, національні символи та обереги. Прогулянки територією дитячого закладу, мікрорайону, дослідницька діяльність, спостереження за зимовими явищами та об'єктами природи сприяли подальшому формуванню у дітей цілісної картини світу, розумінню залежностей між різними об'єктами природного довкілля, викликали інтерес до пізнання, збагатили внутрішній світ дитини позитивними емоціями. Засвоєні уявлення про культуру, традиції нашого народу знайшли своє відображення в будівельно-конструктивних, сюжетних іграх дітей.

3-й етап – Репродуктивний. Тривалість 5 днів

Під час спеціально організованої, самостійної діяльності кожен з наших вихованців мав змогу випробувати свої можливості, відчувати впевненість в своїх силах, приймаючи результати своєї діяльності з радістю і гордістю. Дидактичні ігри дозволили нам відстежити динаміку розвитку кожної окремо взятої дитини. Музичні заняття та хореографія сприяли розвитку інтересу до надбань національної культури та дали змогу дітям отримати насолоду від результатів своєї діяльності. Заняття з фізкультури, спортивні розваги сприяли зміцненню їх фізичного здоров'я.

4-й етап – Узагальнюючий. Тривалість 2 дні

Проведена гра-вікторина «Чи знаєш ти Україну?» допомогла узагальнити і систематизувати знання дітей про свою країну і місто Южне, їх історичне минуле та сьогодення, принагідно застосовувати набутий досвід. Малювання «Набивні вірші» за змістом прочитаних віршованих творів спонукало малечу до відображення у малюнках власних вражень, за допомогою нетрадиційних технік. Музична розвага «Запрошує ярмарок» сприяла створенню у дітей святкового настрою та емоційної зацікавленості.

5-й етап – Творчий. Тривалість 1,5 дні

Театралізована діяльність «Казки з бабусиної скрині» розкрила творчий потенціал та здібності кожної дитини, вміння триматися на «публіці», стимулювала артистичність, наповнила дитяче буття яскравими враженнями. Батьки також були активними учасниками проєкту, разом з дітьми шукали цікаву інформацію, створювали композиції, приносили експонати для виставки. Це сприяло підвищенню дитячої самооцінки, формуванню у дітей відчуття власної значущості, підтримувало їх інтерес до участі в проєкті.

6-й етап – Рефлексивно-оцінювальний. Тривалість - друга половина дня

На останньому етапі у другій половині дня за допомогою полілогу здійснили «подорож у зворотному часі», проаналізували наші спільні та індивідуальні досягнення. Спільна участь дітей, батьків та співробітників нашого дитячого садка в процесі виконання проєктних завдань сприяла розвитку у вихованців групи зв'язного мовлення, уяви, фантазії; допомогла кожній дитині відчувати впевненість у своїх силах, наповнила дитяче буття яскравими враженнями, цікавими справами, радістю творчості. Вершиною проєкту стала виставка «Це – моя Україна, це – моя Батьківщина», до якої ми готувалися чотири попередніх етапи. Виставка сприяла освоюванню дітьми соціальних ролей (кореспондент, відвідувач, автор роботи), розвитку монологічного та діалогічного мовлення. Її з задоволенням відвідали не тільки батьки, а й діти інших груп.

Орієнтовний зміст поетапної реалізації проєкту на тему**«Це – моя Україна, це – моя Батьківщина» .****I. Мотиваційний етап (1 день)**

Вид діяльності	Зміст	Час втілення
Спостереження	За погодою. Запропонувати дітям після прогулянки відмітити стан погоди в календарі. Збагачувати словник дітей епітетами, порівняннями. Д/в «День який?», «Небо яке?», «Зима яка?» .	Прогулянка

Спеціально організована діяльність	1. Мовленнєве спілкування + художня література «Моя рідна Батьківщина має назву Україна» . <i>Мета:</i> Викликати дитячий інтерес до вивчення теми, зацікавленість в ній, бажання реалізувати спільний задум (виставка « Це – моя Україна, це – моя Батьківщина»). Розвивати пізнавальний інтерес, дитячу ініціативу під час добору завдань та створення « дерева цілей» ; виявити рівень знань дітей на початку вивчення теми. Формувати емоційне сприйняття віршованих літературних творів, розвивати здатність слухати художній текст.	I половина дня
Дидактичні ігри	«Моя Україна» (лото), « Продовж речення» , «Хто більше назве» .	I половина дня
Художня література	П. Бондарчук «Що таке Батьківщина» .	I половина дня
Індивідуальна робота	Вступна діагностика з малоактивними дітьми, що мали труднощі під час виконання завдань.	II половина дня
Робота з батьками	Залучити батьків до збору цікавої інформації про Україну, звичаї, побут. Принести в групу зразки вишивок, посуду, іграшок, фото, відео матеріали.	

II. Інформаційний етап (5 днів)

Вид діяльності	Зміст	Час втілення
Бесіда	1. «Хто такі запорожці» . Познайти дітей з козацькими звичаями , побутом, бувальщинами рідного краю, що пов'язані з козаками. 2. «Міста України» – міста-сусіди нашого міста. 3. «Рушнички зі скрині» . Познайти дітей з різними видами рушників, їх призначенням. Звернути увагу на кольори та елементи, з яких складається орнамент. Порівняти з сучасним рушником 4. «Щедрий вечір» . Ознайомлення з народними традиціями святкування свята Василя та Маланки.	I половина дня
Спостереження	1. За небом. Визначати з дітьми колір неба. Яке воно в сонячний морозний день? Як змінюється у похмуру погоду? 2. За калиною. Чи є листя на кущі? Які ягоди? (червоні, яскраві, холодні, блискучі). Хто прилітає ласувати калиною? ПДД: Занести кетяги калини в групу. Помити й скуштувати ягоди. Які вони на смак. Повідомити дітям про лікарські властивості 3. Під час пішого переходу за межі д/с запропонувати дітям впізнати дерева, кущі, що є символами України (дуб, верба, тополя, калина). 4. За погодою. Ознайомити дітей з народними прикметами погоди. Запропонувати перевірити їх. Розвивати допитливість, логічне мислення. Виховувати у дітей елементи народного світосприймання.	Прогулянка
Спеціально організована діяльність	<u>Дитина і соціум «Україна – рідний край»</u> . <i>Мета:</i> Закріпити та поглибити уявлення дітей про рідний край України, державні символи; познайти дітей з правилами поведінки при використанні державної символіки; вправляти в умінні знаходити на мапі Україну, Київ, рідне місто. Збагачувати словник («герб» , «гімн» , «тризуб»), вдосконалювати граматичну правильність мови. Розвивати національну свідомість, самосвідомість; пробуджувати пізнавальний	I половина дня

інтерес, сприяти розширенню світогляду дітей; прищеплювати любов до Батьківщини, повагу до державних символів. Виховувати патріотизм.

Аплікація «Наш прапор» (колективна). *Мета:* Навчати дітей складати композицію з аплікативних елементів на основі об'єднуючого образу. Закріпити вміння заокруглювати кути квадратних форм складених двічі навпіл. Збагачувати досвід співробітництва під час спільної роботи.

Дитина і соціум «Подорож Україною». *Мета:* Закріпити знання дітей щодо розташування України на глобусі; дати уявлення про особливості регіонів України. Продовжувати знайомство дітей з картою України, розташуванням на ній столиці, великих міст, рідного міста, річок, морів та інших історичних місць. Навчати знаходити на карті рідне місто. Розвивати пізнавальну активність, мовлення, мислення. Виховувати любов до рідного краю, почуття патріотизму.

Ліплення + Дитина і соціум «Калиновий віночок» (колективне). *Мета:* Формувати уявлення дітей про те, що окрім державної символіки у кожного народу є національні символи та обереги (калина, верба, віночок, рушник, хліб тощо). Формувати стійкий інтерес до історичного минулого своєї Батьківщини. Виховувати бажання вивчати народні звичаї, берегти традиції.

Активізувати застосування знайомих прийомів ліплення (гілочок, ягід, листочків) для створення ліпного образу. Забезпечити умови для вибору дітьми прийомів техніки ліплення. Розвивати відчуття кольору, ритму, композиції.

Виховувати відчуття приналежності до свого народ, його духовної і матеріальної культури.

Екскурсія «В українській світлиці». *Мета:* Продовжувати формувати уявлення дітей про Батьківщину, усвідомлення своєї належності до українського народу. Ознайомити їх з традиційним побутом, інтер'єром української хати, посудом, з гончарством та різьбярством як видами народно-вжиткового мистецтва, національним чоловічим та жіночим одягом. Дати знання про призначення деяких старовинних речей (рогач, рубель).

Збагатити та активізувати словник словами-назвами предметів старовинного українського побуту (посуд, рушники, скриня, піч тощо), словами, що позначають назви елементів українського національного одягу (сорочка, спідниця, плахта, віночок, шаровари, шапка, пасок). Викликати інтерес до історії української нації, її культури, побуту. Виховувати повагу до народних звичаїв і традицій.

Малювання + Художнє слово «Святковий рушничок». *Мета:* Продовжувати ознайомлювати дітей з українськими оберегами, із обрядовими звичаями та традиціями нашого народу. Уточнити знання про призначення та традицію застосування рушника, значення елементів та кольорів з яких складається візерунок. Розвивати інтерес до поезії, бажання слухати і вивчати на пам'ять вірші та народні пісні.

Закріплювати вміння дітей складати візерунок на видовженому прямокутнику, використовувати рослинні елементи та кольори, характерні для української вишивки. Закріпити вміння малювати мазки, прями та хвилясті лінії. Удосконалювати техніку малювання пензлем. Розвивати

	естетичний смак, чуття кольору, ритму, симетрії. Виховувати інтерес до українського декоративно-прикладного мистецтва. <u>Аплікація + Дитина і соціум « Квіти України»</u> . <i>Мета:</i> Уточнити знання дітей про роль українського віночка в убранні дитини, значення квітів (ромашка, мак, волошка), кольорів стрічок та їх розташування у вінку. Закріпити знання про різницю між кількісною та порядковою лічбою. Продовжувати навчати дітей складати композиції на основі з однорідних елементів (квітів). Розвивати уміння вирізувати квіти в формі розетки з паперових квадратів, складених двічі по діагоналі. Збагачувати аплікативну техніку – уміння вирізувати пелюстки різної форми, передаючи характерні особливості квітів. Розвивати просторове мислення, уяву. Виховувати самостійність, охайність.	
Ігрова діяльність: Дидактичні ігри Констр.- будівельна гра Сюжетно-рольова гра	«Державні символи України» (н/д), «Що я не так сказала» (Наш прапор синьо-рожевий), «Що зайве» , «Який, яка, яке?», «Чим схожі, та чим відрізняються» , «Хто де живе» , «Хто більш назве» , «Живий світ України» (н/д), «Що до чого» , «Зайве слово» (назви міст, річок, тощо), «Склади орнамент» (з геом. фігур). «Козацькі фортеці» (за малюнком). «Гостинність у нашому домі» – спонукати дітей до ігрової та мовленнєвої взаємодії, закріпити правила гостинності, мовного етикету.	I- II половина дня
СХД	Перегляд фотоальбому «Моя Україна» , ілюстрацій в книжках про нашу країну, її міста, природу, побут. «Добрий тобі вечір, пане господарю» – прослуховування аудіо записів щедрівок, колядок, обрядових пісень.	I - II половина дня
Праця	Виготовлення с солоного тіста вареників, пиріжків для с/р ігор. Проаналізувати разом з дітьми роботу чергових по їдальні. Уточнити правила сервірування стола до свята, правила користування столовими приборами та поведінки.	II половина дня
Художня література	Є. Лещук «Марш молоденьких козаків» , М. Поклад «Прапор» , Укр. нар. казка «Котигорошко» , Укр. нар. казка «Вовк-колядник» , «Легенда про мак» , П. Малишко «Пісня про рушник» , І. Гнатюк «Наша хата» .	II половина дня
Індивідуальна робота	Заучування щедрівок, обрядових пісень, розвиток виразності мовлення. Закріплення знань дітей про державну та національну символіку.	II половина дня
Робота з батьками	Рекомендувати батькам почитати дітям українські казки, вірші. Послухати укр. нар. пісні, колискові. Відвідати експозицію міського краєзнавчого музею, присвячену побуту.	

III. Репродуктивний етап (6 днів)

Вид діяльності	Зміст	Час втілення
Бесіди	«У нас сьогодні свято» - ознайомити дітей з традиціями святкування свята Водохреща. Перегляд ілюстрацій, читання. «Краще немає рідного краю» . Перегляд слайдів з репродукціями картин українських художників про природу рідного краю. Розглянути керамічний посуд. Звернути увагу на форму, кольори розпису, призначення.	I - II половина дня

Пошуково-дослідницька діяльність	ПДД: познайомити з властивостями глини Розмочити суху глину, зробити її в'язкою; з якої глини можна ліпити? Розглядання народних українських іграшок. Познайомити дітей з матеріалами, з яких їх виготовляють; професією лялькарів.	I - II половина дня
Спостереження	1. За зимовим пейзажем. Якими барвами розмалювала зима природу? Чи можна назвати зиму безбарвною? 2. За слідами на снігу. Вчити дітей розрізняти сліди людей, тварин, птахів. Д/Г «Слідопити» .	
Спеціально організована діяльність	<u>Ліплення + мовленнєве спілкування. «Крутиться гончарний круг. Куманець»</u> . <i>Мета:</i> Ознайомити дітей с гончарством як видом народного декоративно-прикладного мистецтва для збагачення естетичних відчуттів та вражень, звернути увагу дітей на образну виразність предметів мистецтва. Формувати уявлення про матеріали та інструменти, що використовуються майстрами (глина, гончарне коло, піч, пензлик, фарби для розпису), характерні ознаки та кольори опішнянської кераміки. Збагатити словник дітей словами відповідно до теми (кераміка, декор, макітра, куманець, кухоль тощо). Продовжувати навчати дітей виліплювати посуд конструктивним способом, точно передаючи його форму, величину і пропорції. Продовжувати вчити розписувати готові форми стеками, удосконалюючи композиційні уміння побудови візерунка у колі. Формувати інтерес до історії своєї країни. Виховувати навички організації та планування роботи. <u>Малювання декоративне «Чарівний світ народного мистецтва. Куманець»</u> . <i>Мета:</i> Учити дітей милуватися красивими предметами, помічати в них яскравість, оригінальну форму, різноманітність візерунків, гармонійне поєднання кольорів, майстерне виконання. Закріплювати вміння розписувати площинні предмети, удосконалювати композиційні уміння побудови візерунка у смужці і колі, тренувати у малюванні декоративних елементів. Розвивати чуття ритму, творчу уяву. Виховувати повагу до народних майстрів. <u>Малювання + мовленнєве спілкування «Казкові квіти Петриківки»</u> . <i>Мета:</i> Продовжувати знайомство дітей з народними промислами рідного краю, з їх історичними витоками і сучасним використанням. Прищеплювати зацікавленість щодо вивчення історії рідного краю, витворів народних майстрів, бажання самостійно створювати такі вироби. Виховувати повагу до народних майстрів. Навчати помічати художні елементи, кольори, техніку, що притаманні петриківському розпису. Вдосконалювати уміння малювати на папері візерунки із рослинних елементів (травичка, ягоди, квіти) за мотивами петриківського розпису. Розвивати технічні уміння (малювати кінчиком пензлика, всім пензликом, вільно рухати ним в різних напрямках). <u>Ліплення + мовленнєве спілкування «Чарівний світ іграшок. Коник»</u> . <i>Мета:</i> Уточнити уявлення дітей про різноманітність української народної іграшки, з чого, як, ким зроблена, яка за характером, як прикрашена (характерні елементи та кольорова гама). Створити умови для творчості дітей за мотивами опішнянської іграшки. Формувати узагальнені способи створення образів	I половина дня

	(ліплення фігурок тварин на основі циліндра). Виховувати естетичне ставлення до предметів народного мистецтва. <u>Розвиток мовлення + Мовленнєве спілкування</u> «Мова наша, мова рідна» . <i>Мета:</i> Розширити та поглибити уявлення дітей про красу і силу рідної мови. Продовжити знайомити дітей з малими формами українського народного фольклору – потішки, забавлянки, колисанки, мирилки, укр. нар. пісні; показати, що усна народна творчість – це багатство, яке залишили минулі покоління нам у спадок. Спонукає до запам'ятовування коротких віршів, промовлянок. Вчити доречно використовувати їх у спілкуванні. Розвивати комунікативність. Виховувати інтерес та любов до рідної мови.	
Ігрова діяльність: Дидактичні ігри	«Що для кого» , «Впізнай та назви» , «Зараз і в давнину» , «Що з чого зроблено» , «Назви одним словом» , «Впізнай літеру» (на дотик), «Моя Україна» , « Закінчи речення» , «Хто що робить» , «Що спочатку, що потім» , «Хто більш назве» , «Один-багато» , «Скажи по-іншому» , «Зіпсований телефон» , «Асоціації» (предмет-ознака-дія), «У кожної країни своя мова» , «Ми такі подібні, такі різні» , «Чим я особливий» . «Художній салон» – розвивати вміння розгортати сюжет гри, виконувати рольові дії. Розвивати художній смак, виховувати шанобливе ставлення до майстрів та продуктів їхньої творчості.	І - II половина дня
Сюжетно-рольова гра		
СХД	Слухання укр. танцювальних мелодій, виконання танцювальних рухів. Викладання орнаменту з геометричних форм для прикрашання посуду, одягу.	II половина дня
Праця	Виготовлення примітивних ляльок з ниток за мотивами укр. нар. іграшки. Формувати уміння створювати худ. образ, змінюючи основу.	I половина дня
Худ. література	Г. Могильницька «Дядько Гнат» , А. Качан «Горнятка-двійнятка» , І. Франко «Лисичка і журавель» , В. Переславець «Дзвони в Україні» , М. Сингаївський «Колір у зими» , І. Завадович «Українська мова» .	I - II половина дня
Інд. робота	Вправляти в умінні знаходити Україну на глобусі. Розвиток виразності укр. танцювальних рухів. Словникова робота – вправляти в називанні предметів старовинного українського побуту.	I - II половина дня
Розвага	«Козацькі розваги» – спортивна.	II половина дня
ОБЖД	Бесіда «Ой, весела в нас зима» – нагадати дітям правила безпечної поведінки під час ожеледиці, катання на санчатах. На льодових доріжках, ігор із сніжками (перегляд ілюстрацій, читання віршів).	I - II половина дня
Фізкультурно-оздоровча робота	На спорт. майданчику з метою організації рухового режиму організувати ігри зі снігом, катання на санчатах. Розвивати спритність, окомір, влучність, вчити дітей кидати сніжки як най далі. Виховувати бажання грати разом, дотримуватися правил гри.	Прогулянка
Робота з батьками	Рекомендувати батькам почитати дітям українські казки, вірші. Відвідати експозицію краєзнавчого музею присвячену побуту.	

IV. Узагальнюючий етап (1 день)

Вид діяльності	Зміст	Час втілення
Бесіди Пошуково-дослідницька діяльність Спостереження	«Люді, які прославили Україну» . Познайти дітей з явищами суспільного життя та надзвичайними подіями, під час яких окремі громадяни стали всесвітньо відомими людьми. ПДД: уточнити значення снігового покриву для рослин. Виміряти його за допомогою лінійки. 1. За зимовим городом. Уточнити знання про зимові зміни в рослинному світі.	I половина дня
Спеціально організована діяльність	<u>Гра вікторина «Чи знаєш ти Україну?»</u> <i>Мета:</i> Узагальнити і систематизувати знання дітей про свою країну, її історичне минуле та сьогодення. Закріпити вміння користуватися картою. Формувати пізнавальний інтерес; спонукати дітей діяти самостійно, принагідно застосовувати набутий досвід. Розвивати логічне мислення, зв'язне мовлення. Виховувати допитливість, любов до своєї Батьківщини. <u>Художнє слово + Малювання за змістом прочитаних творів «Набивні вірші»</u> . <i>Мета:</i> Викликати дитячий інтерес до створення поетичних образів за допомогою різноманітних нетрадиційних технік. Створити умови для експериментування з різними художніми матеріалами й інструментами. Спонукати до відображення у малюнку власних вражень. Розвивати творчу уяву, креативність, почуття ритму і композиції. Виховувати любов до української літератури, вміння радіти вдалим роботам.	I половина дня
Ігрова діяльність: Дидактичні ігри Конструювання з паперу Сюжетно-рольова гра	«Державні символи» (н/д), «Хто де живе» , «Хто більше назве» , «З якої казки» , « Слово красне скажи» (використання традиц. слів привітання, прощання, вдячності), «Моя Україна» (н/д), «Ми знаємо» , «Закінчи речення» , «Ярмарок» , «Півсловечка за тобою» , «Добре-погано» . «Герої наших казок» – орігамі – розвивати конструктивно-образне мислення. «Подорож Україною» – вчити планувати і ставити ігрові завдання, що відтворюють нові уявлення про навколишнє. Закріпити уявлення про призначення різних видів транспорту.	I - II половина дня
СХД	«Маленькі майстри» – розмальовування глиняних коників.	II половина дня
Праця	Підгорнути сніг під дерева. Уточнити значення снігового покриву для рослин.	Прогулянка
Худ. література	Г. Черинь «Мовчуни» , П. Воронько «Казка про рукавичку» .	I - II половина дня
Інд. робота	Заучування потішок, мирилок. Вправляти в умінні орієнтуватися на карті України, знаходити великі міста, річки. Переказ коротких казок за картинками .	I - II половина дня
Розвага	« Запрошує ярмарок» – музична.	II половина дня
Робота з батьками	Запропонувати батькам прийняти участь у оформленні вставки «Це – моя Україна, це – моя Батьківщина» .	

V. Творчий етап (2 дні)

Вид діяльності	Зміст	Час втілення
Спостереження	За птахами на території д/с. Запропонувати придивитися до їх вигляду. Чи легко їм пережити зиму? Спостерігати за поведінкою пташок, які прилетять до годівниці.	Прогулянка

Спеціально організована діяльність	<u>Розвиток мовлення «Казки з бабусиної скрині»</u>. <i>Мета:</i> Спонукаати дітей самостійно будувати невеличку розповідь за набором іграшок від першої особи. Збагачувати словник дітей образними словами та виразами. Розвивати зв'язне логічне мовлення, розвернутість, неперервність висловлювання, творчу уяву, уміння фантазувати, використовувати свій літературний досвід у процесі складання розповіді. Виховувати культуру мовлення, уміння вислуховувати один одного, почути пропозицію товаришів та підхопити їх. <u>Аплікація «Казкова карусель»</u>. <i>Мета:</i> Викликати у дітей інтерес до ілюстрування знайомих казок в техніці аплікації та подальшого обігравання. Закріпити спосіб силуетного вирізування по намальованому контуру. Підтримувати бажання самостійно комбінувати знайомі прийоми декорування аплікативного образу. Виховувати любов та інтерес до народних казок; створювати емоційний, радісний настрій. <u>Презентація виставки «Це – моя Україна, це – моя Батьківщина»</u>. <i>Мета:</i> Допомогти дітям розкрити свої та батьківські уміння перед іншими дітьми. Сприяти освоюванню соціальних ролей (екскурсовод, відвідувач, автор роботи). Розвивати монологічне мовлення, уміння вислуховувати один одного. Виховувати почуття гордості за свою Батьківщину, інтерес до свого народу.	I половина дня
Ігрова діяльність: Дидактичні ігри	ТРВЗ: «Ти – частка, я – ціле», «Чого я можу навчитися у ..?» , «Закінчи казку по-доброму» . «Загадай ми відгадаємо» . «Гарне намисто» (Монтессорі), «Малюємо на манці» (Монтессорі).	I - II половина дня
СХД	«Казка за казкою» – театр картинок, пальчиковий театр.	II половина дня
Праця	Підсипати корм у годівничку.	Прогулянка
Худ. література	Є. Гуцало «Синя скриня» .	I - II половина дня
Інд. робота	Розвиток уяви, уміння імітувати, перевтілюватися у героя казки.	II половина дня

VI. Рефлексивно-оцінювальний етап (II половина дня)

Вид діяльності	Зміст	Час втілення
Спеціально організована діяльність	<u>Мовленнєве спілкування</u>. <i>Мета:</i> Здійснити подорож у зворотному часі. Що більше запам'яталося? Яка робота була найцікавіша? Про що ми дізналися за цей час? Розвивати пам'ять, монологічне мовлення. Виховувати стриманість, уміння вислуховувати один одного.	II половина дня
Ігрова діяльність: Дидактичні ігри	«Загадай, ми відгадаємо» , « Скажи інакше» , «Про що мріє...» (ТРВЗ), «Живий світ України» (н/д), «Що? Де?» .	II половина дня
Художня література	І. Савицька «Любить Україну» , Н. Забіла «Наша Україна» .	II половина дня
Індивідуальна робота	Робота з дітьми, що були відсутні на попередніх етапах Оцінювання вихованцями своєї діяльності.	II половина дня
Робота з батьками	Висловити подяку батькам, які брали активну участь у житті групи протягом тематичного циклу.	

Орієнтовний зміст поетапної реалізації проекту на тему « Дикі тваринки і птахи очікують на Свято Різдва» Молодша група

I. Мотиваційний етап (1 день)

Вид діяльності	Зміст	Час втілення
Спостереження	За погодою. Запропонувати дітям після прогулянки відмітити стан погоди в календарі. Збагачувати словник дітей епітетами, порівняннями. Д/в «День який?» , «Небо яке?» , «Зима яка?» .	Прогулянка
Спеціально організована діяльність	<u>1. Ознайомлення з природою « Що ми про них знаємо» .</u> Мета: Викликати у дітей бажання створити спільний проект. Визначити завдання, зміст та форми діяльності, спрямовані на його реалізацію. Розвивати мовлення, уяву, мислення. Виховувати у дітей дбайливе ставлення до звірів та птахів. Викликати бажання більше дізнатися про світ диких тварин та птахів. Поцікавитися, що знають діти про них. З'ясувати як і де і з чого здобуватиметься нова інформація з цієї теми. Виготовити « дерево цілей» , записати завдання туди, які виконуватимуться протягом всього циклу. Визначитись із кінцевим результатом, виготовлення різдвяних подарунків для звірят (продукт проекту)	I половина дня
Д/і	«Хто де живе» (лото), « Продовж речення» , «Хто більше назве» .	I половина дня
Художня література	О.Іваненко « Казка про білочку-мандрівницю»	I половина дня
Індивідуальна робота	Вступна діагностика з малоактивними дітьми, що мали труднощі під час виконання завдань.	II половина дня
Робота з батьками	Залучити батьків до збору цікавої інформації про тварин та свято Різдва, звичаї, побут. Принести в групу зразки вишивок, посуду, фото, відео матеріали.	

II. Інформаційний етап (2 дні)

Вид діяльності	Зміст	Час втілення
Бесіда	1. «Птахи-помічники» . Вчити встановлювати взаємозв'язок між способом життя, живленням птахів та їх зовнішнім виглядом. (Дятли, зозулі, синиці, шпаки). Підвести до висновку, що птахи наші друзі, а друзів не ображають. <u>2. Розвиток мовлення</u> Тема: «Дид. Гра «Наші друзі» (розкажи про тварину) Мета: Формувати вміння до розповіді опису диких тварин та їхніх малят, складаючи розповідь опис з кількох речень. Розвивати зв'язне мовлення. Виховувати емоційність, уміння слухати інших.	I половина дня
Спостереження	1. За небом. Визначати з дітьми колір неба. Яке воно в сонячний морозний день? Як змінюється у похмуру погоду? 2. За шишками. Чи є насіння? Якого розміру? Хто прилітає ласувати насінинками? ПДД: Занести шишки в групу. Помити й висушити. Порівняти з каштанами і горіхами. Каштан гладенький ззовні і в середині. Горіхи шаршаві ззовні і в середині.	Прогулянка

	3. За погодою. Ознайомити дітей з народними прикметами погоди. Запропонувати перевірити їх. Розвивати допитливість, логічне мислення.	
Спеціально організована діяльність	<u>Ліплення + Дитина і соціум « Подарунки для зайчика »</u> (з тіста для печива). <i>Мета:</i> Навчити малят розкочувати тісто і вирізати за допомогою формочок гостинці для зайчика (морквинки). Розвивати фантазію, окомір. дрібну моторику рук . Виховувати старанність і акуратність під час роботи з тістом. Матеріали: тісто для печива різних кольорів, дощечки, стеки, формочки для печива (морквинки) <u>Екскурсія</u> До паркової зони за межі ДНЗ. Мета: Формувати вміння долати в природному для дітей темпі два переходи (по 10 хв кожен) з активним відпочинком між ними. Під час переходу йти без зупинок парами. Виховувати увагу, розвивати спритність. Перерва – 5-10 хв. Під час перерви вести спостереження за навколишнім світом (птахи)	I половина дня
Ігрова діяльність: Дидактичні ігри	ДГ «Впізнай за описом» , «Наведи лад» – (класифікація) «Чий, чия, чие?..» «Хто що робить?» «Чиї дітки?» , «Що зайве» , «Який, яка, яке?» , «Чим схожі, та чим відрізняються» , «Хто де живе»	I- II половина дня
Констр.- будівельна гра Сюжетно-рольова гра	«Хатка для зайчика» – спонукати дітей до ігрової та мовленнєвої взаємодії , вчити аналізувати взірці споруди: виділяти основні частини й розрізняти їх за величиною, формою, встановлювати просторове розташування частин одна відносно одної (у хатинці виділяти стіни, двері, перекриття, дах); застосовувати побудовану споруду для гри.	
СХД	Перегляд фотоальбому «Дикі тварини» , ілюстрацій в книжках про тварин. Прикріпити до шишок стрічки в формі бантика (подарунок для зірят)	I - II половина дня
Художня література	Леся Мовчун « Як чепурили їжачка » А. Крилов «Як лікувати півника»	II половина дня
Індивідуальна робота	Заучування віршиків про тварин і птахів, розвиток виразності мовлення. Закріплення знань дітей про тварин.	II половина дня
Робота з батьками	Рекомендувати батькам почитати дітям українські казки, вірші про тварин.	

III. Репродуктивний етап (1 день)

Вид діяльності	Зміст	Час втілення
Бесіди	«У нас скоро свято» - ознайомити дітей з традиціями святкування свята Різдва. Перегляд ілюстрацій, читання.	I - II половина дня
Пошуково-дослідницька діяльність	ПДД: Спостереження за білкою взимку. Чому їй не холодно? Де вона дістає корм для себе? Куди ховається від завірюхи? Читання оповідання Г. Скребицького «Як білка зимує»	I - II половина дня
Спостереження	1. За слідами на снігу. Вчити дітей розрізняти сліди людей, тварин, птахів. Д/г «Слідопити» .	

Спеціально організована діяльність	Духовно-моральне виховання «Святкування Різдва Христового». Мета: дати дітям уявлення про святкування дня народження Ісуса Христа; пояснити, що цей день має назву Різдво і його святкують багато людей в Україні. Розвивати допитливість, творчу уяву. Виховувати повагу і любов до Творця.	I половина дня
Ігрова діяльність: Дидактичні ігри Сюжетно-рольова гра	«Що для кого» , «Впізнай та назви» , «Що з чого зроблено» , «Назви одним словом» , «Хто що робить» , «Що спочатку, що потім» , «Хто більш назве» , «Один-багато» , «Асоціації» (предмет-ознака-дія), «Вилікуємо хворого ведмедика» Мета; Виховувати гуманне ставлення до хворих, доброзичливі стосунки у грі з однолітками, активність, бажання діяти згуртовано, сприяти розвиткові мовлення, творчої уяви, фантазії; допомагати дітям творчо організовувати предметно-ігрове середовище, використовувати свої уявлення і набуті знання, попередньо планувати сюжет гри, стимулювати бажання підтримувати діалог у грі з однолітками.	I - II половина дня
СХД	Викладання тварин з геометричних форм і з паличок Кюїзенера (ведмідь, лисичка,білка)	II половина дня
Праця	Виготовлення подарунків для білочки (загорнути горішки у фольгу і прикріпити стрічки. Формувати уміння створювати худ. Образ.	I половина дня
Художня література	О.Іваненко «Про братика-ведмедика»	I - II половина дня
Індивідуальна робота	Вправляти в умінні викладати тваринку з паличок Кюїзенера на друкованій основі. Розвиток дрібної моторики. Словникова робота – вправляти в називанні тварин та їх малят.	I - II половина дня
Розвага	«Допоможемо тваринкам» – спортивна.	II половина дня
ОБЖД	Бесіда «Ой, весела в нас зима» – нагадати дітям правила безпечної поведінки під час ожеледиці, катання на санчатах.	I - II половина дня
Фізкультурно-оздоровча робота	На спорт. майданчику з метою організації рухового режиму організувати ігри зі снігом. Розвивати спритність, окомір, влучність, вчити дітей кидати сніжки як най далі. Виховувати бажання грати разом, дотримуватися правил гри.	Прогулянка
Робота з батьками	Рекомендувати батькам почитати дітям українські казки, вірші про тварин.	

IV. Узагальнюючий етап (1 день)

Вид діяльності	Зміст	Час втілення
Бесіди	«Дикі тваринки» . Мета:продовжувати знайомити дітей з Біблією, виховувати в них дбайливе ставлення до природи, розвивати спостережливість, готувати дітей до самостійного життя.	I половина дня

Спеціально організована діяльність	<u>Художнє слово + Малювання за змістом прочитаних творів</u> <i>Мета:</i> Викликати дитячий інтерес до створення поетичних образів за допомогою різноманітних нетрадиційних технік (штампування) . Створити умови для експериментування з різними художніми матеріалами й інструментами. Спонукає до відображення у малюнку власних вражень. Розвивати творчу уяву, почуття ритму і композиції. Виховувати любов до української літератури.	I половина дня
Ігрова діяльність: Дидактичні ігри Конструювання з паперу	«Хто де живе» , «Хто більше назве» , «З якої казки» , «Слово красне скажи» (використання традиц. слів привітання, прощання, вдячності), «Закінчи речення» , «Добре-погано» . «Герої наших казок» – 3 вирізаних геометричних фігур склеїти тваринку (лисичка); розвивати конструктивно-образне мислення.	I - II половина дня
СХД	«Маленькі майстри» – розмальовування розфарбовок з тваринками.	II половина дня
Художня література	Г. Черінь «Мовчуни» , П. Воронько «Казка про рукавичку» .	I - II половина дня
Індивідуальна робота	Заучування потішок, мирилок.	I - II половина дня
Робота з батьками	Запропонувати батькам прийняти участь у оформленні міні музейної вставки вітальних листівок до свята Різдва.	

V. Творчий етап (1 день)

Вид діяльності	Зміст	Час втілення
Спостереження	За птахами на території д/с. Запропонувати придивитися до їх вигляду. Чи легко їм пережити зиму? Спостерігати за поведінкою пташок, які прилетять до годівниці.	Прогулянка
Спеціально організована діяльність	<u>Малювання «Зернятка для пташок»</u> . <i>Мета:</i> Викликати у дітей емоційний відгук, бажання малювати. Вчити тримати олівець в робочій руці і малювати крапки – зернятка ритмічними рухами. Розвивати пізнавальну потребу, впевненість у своїх силах. Виховувати інтерес до образотворчої діяльності., бажання допомагати.	I половина дня
Ігрова діяльність: Дидактичні ігри	«Закінчи казку по-доброму» . «Гарне намисто для зайчика» (Монтессорі), «Малюємо на манці цукерки для білочки» (Монтессорі).	I - II половина дня
СХД	«Оформимо посилку для звірят» – запакуємо печиво для зайчиків, горішки і шишки для білочки. Повідомити діткам, що посилку відправимо Новою поштою до лісу, щоб звірі прикрасили ялинку.	II половина дня
Праця	Підсипати корм у годівничку.	Прогулянка
Художня література	П. Воронько «Зайчика злякались» . М. Пономаренко «Їжачки»	I - II половина дня
Індивідуальна робота	Розвиток уяви, уміння імітувати, перевірятися у героя казки (тваринку)	II половина дня

VI. Рефлексивно-оцінювальний етап (II половина дня)

Вид діяльності	Зміст	Час втілення
Спеціально організована діяльність	<u>Мовленнєве спілкування.</u> <i>Мета:</i> Здійснити подорож у зворотному часі. Що більше запам'яталося? Яка робота була найцікавіша? Про що ми дізналися за цей час? Що корисного ми зробили (Показати на екрані фото прикрашеної ялинки подарунками, які зробили дітки) Розвивати пам'ять, монологічне мовлення. Виховувати стриманість, уміння вислуховувати один одного, милосердя, доброту.	II половина дня
Ігрова діяльність: Дидактичні ігри	«Загадай, ми відгадаємо», «Скажи інакше», «Що? Де?»	II половина дня
Індивідуальна робота	Робота з дітьми, що були відсутні на попередніх етапах Оцінювання вихованцями своєї діяльності.	II половина дня
Робота з батьками	Висловити подяку батькам, які брали активну участь у житті групи протягом тематичного циклу.	

[7. 74-121]

Конспект вікторини «Україна – рідний край»

Мета: Узагальнити і систематизувати знання дітей про свою країну та свій регіон Одещину, її історичне минуле та сьогодення. Закріпити вміння користуватися картою. Формувати пізнавальний інтерес; спонукати дітей діяти самостійно, принагідно застосовувати набутий досвід. Розвивати логічне мислення, зв'язне мовлення. Виховувати допитливість, любов до своєї Батьківщини.

Обладнання: конверт із завданнями, два дзвіночки, мапа України, картки із зображенням овочів та фруктів, віночок, скринька, кетяг калини або її зображення, «чарівний» мішечок, м'яч.

Хід:

Вихователь. Добрий день, малята. Сьогодні на нашу пошту прийшов лист. Перш ніж ми відкриємо конверт, пропоную закінчити вірш, який підкаже нам, про що сьогодні буде іти мова.

Вихователь читає вірш М. Сингаївського:

Красивий, щедрий, рідний край

І мова наша – солов'їна,

Люби, шануй, оберігай

Усе, що зветься...(Україна).

Дійсно, нас запрошують прийняти участь у вікторині на кращого знавця нашої Батьківщини, яка називається: «Україна – рідний край».

«Найрідніша»

Батьківщино, земле рідна,

Земле сонячна і хлібна,

Ти навек у нас одна.

Ти, як мати найрідніша,

Ти з дитинства наймиліша,

Ти і взимку найтепліша –

Наша отча сторона. (М. Сингаївський)

Діти діляться на дві команди, обирають капітанів, журі.

Оголошується перший конкурс «Чи знаєш ти

Україну?»

Запитання до 1-ї команди:

- Як називається наше місто? – (Наше місто називається Південне).

- Як називається наш край? – (Наш край називають Одещина).

- Яку назву має наша Батьківщина? – (Наша Батьківщина називається Україна).

- Назвіть кольори прапора України. Що вони символізують. – (Наш прапор має синьо-жовтий колір. Наш прапор синій, як небо, як вода; жовтий, як сонце, як жито, соняшники).

- Як називаються море, на берегах яких розташоване наше місто? – (Чорне море).

Запитання до 2-ї команди:

- Назвіть столицю України. – (Столиця України – місто Київ).

- Назвіть Державні символи України. – (Прапор, герб, гімн – це державні символи України).

- Як треба поводитися, коли звучить Державний Гімн країни.

- Опишіть Герб України. – (Герб України має вигляд тризуба, що символізує Силу, Мудрість, Любов).

- Назвіть та покажіть на мапі відомі вам річки України. Які міста розташовані на берегах річки Дніпро? (Дніпро, Запоріжжя, Київ).

Вихователь: Діти, любіть свою Батьківщину, свою рідну неньку. Шануйте наші державні символи, бо вони є ознакою нашої держави і несуть в собі нашу історію.

Фізкультхвилинка

Україна, - діти розводять руки по сторонах

Рідний край, - піднімають руки догори

Поле, річка, - повороти тулуба з розведеними по сторонах руками

Синій гай. - присідають

Любо стежкою іти - ходьба

Тут живемо я і ти ! - беруться за руки

Вихователь:

Молодці. Ви добре справилися із першим завданням. Тож продовжуємо гру.

У мене в руках скринька. Відгадайте, що знаходиться в скрині і дізнаєтеся, яким буде завдання другого туру. Загадка про калину. – Відповіді дітей.

Дійсно, мова йде про калину. Чим відома, чим корисна калина? І зараз ми дізнаємося, які ще національні символи та обереги, що є у нашої країни окрім державних символів, ви знаєте.

Питання для команд:

- Назвіть рослини, що стали символами України. – (Калина, верба, дуб, тополя, соняшник).

- Що всьому голова? – (Хліб).

- З чого печуть хліб? – (З пшениці, жита).

- Назвіть символи та обереги України які ви ще знаєте? – (рушник, вишиванка, віночок).

Вихователь: У нас теж є чудовий віночок, який запрошує нас у танок.

Театр танцю «Віночок» .

Мета: Закріпити знання танцювальних рухів.

Діти стоять по колу, передають віночок один-одному і говорять слова. На кому віночок зупиняється, той виходить на середину кола і танцює, а діти плескають в долоні.

«Ти котись, котись віночок

Через поле в наш садочок

Не дрімай, не зівай.

Танок швидко починай» .

Конкурс «Знавці української мови»

Д/Г «Добери слово»

Вихователь пропонує командам по черзі закінчити прислів'я.

- Без верби та калини нема ...України.

- Людина без Батьківщини – як пташка без ... крил.

- Кожному мила своя ... сторона.

- У рідному домі й вода ... солодка.

- Нашому роду, нема ... переводу.

- Рідна мова моя – наче пісня ... солов'я.

- Зі слова починається людина, із мови починається ... країна.

Конкурс «Кулінарний двобій»

Вихователь читає початок вірша:

«Веселенька біла піч

Стоїть у куточку.

Вона варить і пече...»

та пропонує дітям назвати страви Української кухні.

– А які українські страви ви знаєте?

(Кашу й пиріжечки,

Борщик, юшку, галушки

Ще й духмяні пампушки).

– Пригадайте, з яких продуктів варять борщ. Давайте пограємо в гру «Зваримо борщ» . Треба перенести і покласти в горщик лише ті овочі, які потрібні для борщу.

Гра «Зваримо борщ» .

Вихователь: Дуже смачний борщ, ви зварили. Але нас чекає наступний конкурс наступне завдання для справжніх знавців Українських свят.

(Команди по черзі відгадують найвідоміші свята за опорними словами).

- Ялинка, черевички, подарунки. – (День Святого Миколая).

- Зірка, вертеп, колядки. – (Різдво Христове).

- Щедрівки, ряджені. – (Новорічне свято).

- Писанки, крашанки, паска. – (Великдень).

Вихователь: Молодці. Свята ви знаєте і святкувати, напевно, любите. А у мене залишилася остання картка з останнім завданням нашої вікторини.

Д/г «Чарівний мішечок» .

Зверніть увагу на цей чудовий мішечок, та спробуйте на дотик дізнатися, що в ньому знаходиться.

Відповіді дітей.

Вихователь дістає з мішечка дві мотузки і оголошує завдання для команд. Потрібно пригадати та назвати мірки, якими раніше користувалися для вимірювання довжини. (П'ядь, сажень, лікоть, крок).

- Якими мірками користуються в наш час? (Лінійка, метр).

- Які мірки є більш точними, сучасні, або стародавні? (Практичне вимірювання).

Журі підводить підсумок гри-вікторини.

В цей час дітям пропонується мовленнєва вправа «За що я люблю Україну» . (з м'ячем)

До кого потрапить м'яч, має закінчити речення: «Я люблю Україну за те, що...» . (Відповіді дітей).

Підсумок гри-вікторини. Ми з вами виконали всі завдання з нашого конверта. Ви дуже активно грали, відповідали на запитання. Всі гравці доповнили або уточнили свої звання про свою країну. Тож вітаємо всіх з перемогою.

Нагородження гравців.[5. 89-229]

Конспект заняття з ознайомленням з навколишнім та мовленнєвого розвитку в старшій групі «Ким бути» в рамках проєкту «Всі професії важливі»

Мета: Узагальнити знання дітей про професії; вчити складати загадки про професії; показати важливість праці, розвивати у дітей словесно-логічне мислення; вміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки; виховувати повагу до людей різних професій;

Обладнання: ширма, лялька Котигорошко, картки з опорними словами, ватман з намальованим свічкою зображенням книги, атрибути до гри «Склади загадку про професію» , фарби, пензлі на кожну дитину, розрізаний на частини паперовий ключ з написаним на зворотній стороні прислів'ям, «Буквар» .

Хід заняття

Організаційний момент.

Вихователь: Добрий день, лікарі, вчителі, слюсарі та поети, спортсмени та космонавти, артисти та мореплавці, будівельники та захисники Вітчизни! Не дивуйтеся, що я вас так називаю. Пройдуть роки і саме ви станете за штурвал корабля, побудуєте гарні будинки, сконструюєте нові механізми, відкриєте нові зірки. Але щоб кимось стати в житті, вам потрібно підрости та вивчитись.

Сьогодні на занятті ми будемо подорожувати по відомій вам казці. Для цього нам потрібно сказати чарівні слова. Давайте їх скажемо разом: (звучить музика)

Якщо в двері стука казка,

Ти скоріш її впусти.

Наша казка наче пташка,

- Як злякаєш - не знайти.

В неї чарівництво запас

І завжди готове диво:

Кожен раз для всіх для нас

Слово золоте красиве.

1,2,3 - у казку ввійди!

Вихователь робить помах чарівною паличкою, діти входять до казки (через дугу), надягнувши атрибути. За ширмою з'являється Котигорошко.

В.: Дітки, чуєте? Хтось плаче. Та це ж Котигорошко! Що сталося?

Котигорошко: Мене вигнали із міста де я живу!

В.: А за що?

К.: Та я був такий слухняний, а мене вигнали.

Діти: Неправда, ти ледарював і не хотів вчитись!

В.: Малята! Давайте подумаємо, як допомогти Котигорошкові обрати ту справу, яка б йому була цікава!

К.: Що це за справа?

В.: Це те, чим людина займається протягом життя, її професія, яка потребує певної підготовки.

Діти, які професії ви знаєте?

(відповіді дітей). Давайте складемо загадки про професії.

Гра «Загадай загадку»

Діти по черзі описують професію, атрибут якої вони отримали перед входом до казки.

- Тисне вчасно гальма й газ,

Відвезе усюди нас.

Для доріг він хлопець свій!

За кермом сидить... (водій).

-У цієї чарівниці, у цієї художниці - не фарби і пензлі,
а гребінець та ножиці (перукарка).

- Пиріжки пече рум'яні,

Варить борщ смачний, духмяний,

Не відтягнеш і за вуха?

Хто цей майстер? Звісно... (Кухар).

Хто розносить нам листи,

Телеграми і газети?

Ой, важка у нього ноша!

Діти, хто він? (Листоноша)

- Хто не спить вночі і вдень, бо лікує всіх людей? (Лікар)

- Він нам, як мама, дорогий,

Він хоче нас навчити

Любити край чудовий свій,

Це мудрий наш ...(Учитель)

Фізкультхвилинка.

Вихователь читає слова. Діти повторюють та відтворюють рухи:

Трактор водить (тракторист),

Електричку (машиніст),

Стіни помастив (маляр),

Дошку вистругав (столяр),

В хату світло дав (монтер).

В шахті трудиться (шахтар),

В жаркій кузні є (коваль).

Хто не знає, того жаль.

К.: Так багато професій є!

В.: Ми пропонуємо тобі пограти з нами у гру «Впізнай професію» .

В кожного з вас буде картка-схема, де зашифровано назву професії. По опорним словам потрібно відгадати професію (вихователь роздає картки, діти читають і відгадують).

картка

Небо, літак, штурвал, аеропорт (пілот).

картка

Гребінець, ножиці, дзеркало, фен (перукар).

картка

Зошити, дошка, крейда, книжки (вчитель).

картка

Вантаж, колесо, руль, машина (водій).

картка

Ділянка землі, корови, комбайн, ферма (фермер).

картка

Халат, бинт, шприц, пігулки (лікар).

картка

Каструля, пательня, ніж (кухар).

В.: А тепер ти, Котигорошко.

К.: Та я ж читати не вмію!

В.: Ось у чому справа! Але ми знаємо як тобі допомогти. Зараз діти виконають одне завдання, його результат допоможе стати тобі грамотною людиною.

На столі ватман, фарби, пензлі. Діти наносять фарби на папір і з'являється чарівний малюнок «Книга», що намальований свічкою.

Д.: Це книга?

В.: Навіщо потрібні книжки?

Д.: Щоб вчитись!

В.: А яка сама перша книжка у дітей для навчання читанню?

Д.: Буквар.

В.: Котигорошко, в тебе є буквар?

К.: Ні!

В.: Малята, шкода Котигорошка. Давайте йому допоможемо - подаруємо йому буквар. (Діти дарують Котигорошкові буквар)

К.: Дякую! Але я дуже хочу повернутись до свого містечка.

В.: Стій, стій, Котигорошко! Як ти збираєшся туди повернутись?

К.: Не знаю... Двері зачинені, ключа немає... Напевно я вже ніколи не побачу своїх друзів. Я навіть імена почав їх забувати! Підкажіть мені! (відповіді дітей).

В.: І тут ми тобі допоможемо. Правда, малята? В результаті виконання наступного завдання ми отримаємо підказку як повернутися в містечко.

На столі розрізані частини ключа. Діти збирають та читають приказку, яка написана на ключі «Хто не працює, той не їсть» .

В.: Малята, а які ви ще знаєте приказки про працю? (відповіді дітей)

К.: Ура! Двері відчинились! Дякую вас усім! До побачення!

В.: Нам теж потрібно повертатись із казки додому.

Вихід із казки під музику.

Підсумок заняття.

В.: Малята, в якій казці ми з вами побували?

Д.: «Котигорошко»

В.: Що з ним сталося? (відповідають)

В.: Як ми йому допомогли? (відповідають)

В.: Добре б нам жилося, якби не було лікарів,будівельників, продавців...?

(Діти роблять висновки «Всі професії потрібні, всі професії важливі»)

В.:Так, малята, на світі багато різних професій і кожна з них важлива по своєму. В майбутньому я вам бажаю вибрати професію за покликанням. Коли у небі падає зірка, люди загадують бажання та вірять у те, що воно здійсниться. У нас в групі теж є зірочки. Вони лежать у вас на столах. Ким ви мрієте стати у майбутньому? Оберіть зображення цієї професії на зірочці. Це ваша мрія. Ми дамо ці зірочки на зберігання вашим батькам, а через багато років ви перевірите, чи збулася ваша мрія.

ПАМ'ЯТКА ДЛЯ БАТЬКІВ

«Як допомогти дитині під час участі в роботі над проектом»

Участь у проєктній діяльності - складна праця і для дитини, і для батьків.

Проект має на увазі самостійну діяльність дошкільника, проте завдання батьків - знати суть проєктної діяльності, її етапів, вимог до процесу і результату виконання, щоб бути готовими допомогти своїй дитині, якщо вона звернеться до вас за допомогою.

Пам'ятайте: ви граєте роль джерела інформації нарівні з іншими - такими, як книги, фільми, Інтернет.

Закон України «Про охорону дитинства»

Стаття 9. Право дитини на вільне висловлення думки та отримання інформації

Кожна дитина має право на вільне висловлювання особистої думки, формування власних поглядів, розвиток власної суспільної активності, отримання інформації, що відповідає її віку. Це право включає свободу розшукувати, одержувати, використовувати, поширювати та зберігати інформацію в усній, письмовій чи іншій формі, за допомогою творів мистецтва, літератури, засобів масової інформації, засобів зв'язку (комп'ютерної, телефонної мережі тощо) чи інших засобів на вибір дитини. Їй забезпечується

доступ до інформації та матеріалів з різних національних і міжнародних джерел, особливо тих, які сприяють здоровому фізичному і психічному розвитку, соціальному, духовному та моральному благополуччю.

І ще кілька порад:

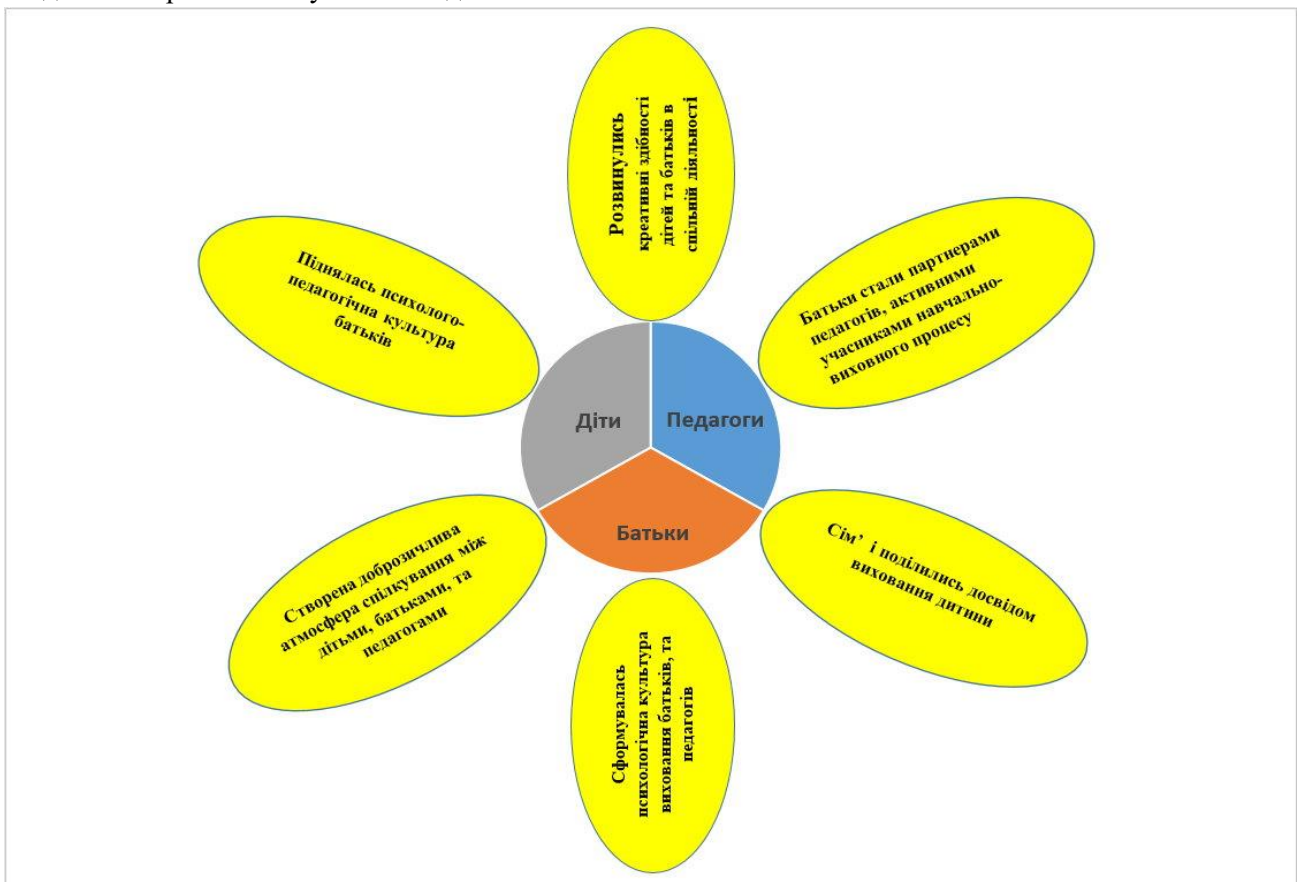
1. Навчайте дітей діяти самостійно, незалежно, уникайте прямих інструкцій.
2. Не стримуйте ініціативи дітей.
3. Не робіть за них те, що вони можуть зробити самостійно.
4. Не поспішайте з винесенням оціночних суджень.
5. Допомагайте дітям вчитися управляти процесом засвоєння знань:
 - простежувати зв'язки між предметами, подіями та явищами;
 - формувати навички самостійного вирішення проблем дослідження;
 - вчитися аналізу і синтезуванню, класифікації, узагальнення інформації . [8. С 11]

Таким чином я на власній практиці дійшла висновку, що використання проєктної технології в освітньому процесі не тільки сприяє набуттю дошкільниками нових знань, а й розвитку у них пізнавальної мотивації, пізнавального інтересу, самостійності, допитливості, творчої активності. Набутий власний досвід надає дітям можливість самостійно приймати рішення, виробляти елементарні гіпотези, обґрунтовувати та відстоювати власну точку зору; спонукає їх до самостійних припущень та висновків. [9. С.99]

У батьків з'явився інтерес до роботи дитячого садка та до виховання дітей; змінився характер запитань до педагогів; підвищився рівень культури спілкування. Батьки оволоділи необхідними практичними уміннями і навичками виховання і навчання дітей.

Стало зрозуміло, що організована таким чином взаємодія дитячого закладу та сім'ї є засобом гармонізації відносин між педагогами та батьками. Основними умовами при цьому є взаємодія трьох суб'єктів освітнього процесу: педагогів, батьків, дітей; активна участь батьків в житті закладу; організація проєктів, в яких реалізується спільна діяльність дітей, батьків та педагогів.

Представлена нижче схема демонструє позитивні результати співпраці з родинami наших вихованців завдяки використанню сучасних педагогічних технологій.

Отримані результати переконали мене в тому, що більшість батьків намагається збудувати продуктивну взаємодію з педагогами , особливо якщо це стосується їх власної дитини.

На мою думку, використання та поєднання сучасних освітніх технологій дозволяє педагогам розширити свої можливості щодо підвищення ефективності співпраці з родинами вихованців, надалі вдосконалювати форми роботи з батьками, враховуючи їх соціальне становище, соціальний статус, категорію сімей, соціальну ситуацію в суспільстві.

Вважаю, що в майбутньому це дозволить нам побудувати ефективну систему взаємодії «Батьки-Діти-Педагоги», коли дитина є головним суб'єктом уваги, а взаємовідносини дорослих – партнерськими, конструктивними, емоційно рівними, незалежними.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Буракова, Ю.І. Д. (2009). Проектні технології у дошкільному закладі. Харків: Основа.
- Зв'язун, Т. (2008). Психолого-педагогічне проектування діяльності дошкільнят 5-го та 6-го років життя. Палітра педагога, (1).
- Каплунівська, О. М., & Кічата, І. І. (2017). Україна – моя Батьківщина. Тернопіль: Мандрівець.
- Ковшар, О. В., Кондратенко, Р. В. (2010). Дошкільна освіта: проблеми, пошуки, інновації (Вип. 1). Кривий Ріг: КДПУ.
- Ковшар, О. Ст. & Кондратенко, Р. Ст. (2011). Дошкільна освіта: проблеми, пошуки, інновації (Вип. 2). Кривий Ріг: КДПУ.
- Манілюк, Ю. З. (2007). Плануємо залюбки. Тернопіль.
- Марченко, О. (2008). Метод проектів на службі у педагогів. Дошкільне виховання, (1).
- Піроженко, Т. (2003). Психічний розвиток дитини дошкільного віку: досвід роботи сучасного дошкільного навчального закладу. Вінниця.
- Токаренко, Н. (2013). Проектна діяльність з дітьми старшого дошкільного віку. Вихователь-методист дошкільного закладу, (10).
- Шаровська, В. (2006). Метод занурення – сучасна модель навчання й виховання у різновікових групах. Палітра педагога. (1, 2)

REFERENCES

- Burakova, Yu. D. (2009). Proektni tekhnolohii u doshkilnomu zakladi. Kharkiv: Osnova.
- Zviazun, T. (2008). Psykholoho-pedahohichne proektuvannia diialnosti doshkilniat 5-ho ta 6-ho rokiv zhyttia. Palitra pedahoha, (1).
- Kaplunovska, O. M., & Kychata, I. I. (2017). Ukraina – moia Batkivshchyna. Ternopil: Mandrivets.
- Kovshar, O. V., & Kondratenko, R. V. (2010). Doshkilna osvita: problemy, poshuky, innovatsii (Vyp. 1). Kryvyi Rih: KDPU.
- Kovshar, O. V., & Kondratenko, R. V. (2011). Doshkilna osvita: problemy, poshuky, innovatsii (Vyp. 2). Kryvyi Rih: KDPU.
- Manyliuk, Yu. S. (2007). Planuimo zaliubky. Ternopil.
- Marchenko, A. (2008). Metod proektiv na sluzhbi u pedahohiv. Doshkilne vykhovannia, (1).
- Pirozhenko, T. (2003). Psykhichni rozvytok dytyny doshkilnoho viku: dosvid roboty suchasnoho doshkilnoho navchalnoho zakladu. Zaporizhzhia.
- Sharovska, V. (2006). Metod zanurennia – suchasna model navchannia y vykhovannia u riznovikovykh hrupakh. Palitra pedahoha, (1, 2).
- Tokarenko, N. (2013). Proektna diialnist z ditmy starshoho doshkilnoho viku. Vykhovatel-metodyst doshkilnoho zakladu, (10).

Babitska Halyna,

educator of a municipal institution of preschool education

(kindergarten) №4 «Fairy Tale»

Pivdenne City Council of Odesa District

Odesa Region

REALIZATION OF THE TECHNOLOGY OF PSYCHO-PEDAGOGICAL DESIGN IN THE ORGANIZATION OF EDUCATIONAL ACTIVITIES WITH PRESCHOOL AGE CHILDREN

Abstract. The purpose of the manual is to offer teachers of preschool education institutions a new type of educational work planning based on the technology of psychological and pedagogical design. The experience includes a theoretical justification for the feasibility of introducing project technology into the educational process in preschool, which promotes children's creative attitude to the surrounding reality, understanding of cause and effect relationships in the world, and the realization of children as individuals. The materials in the

collection will help teachers organize work on project development, develop preschoolers' cognitive motivation, independence, initiative, curiosity, and creative activity.

Key words: psychological and pedagogical design, preschool education, project technology, educational process, creative attitude, cognitive motivation, cause and effect relationships, independence, initiative, curiosity, creative activity

Дата надходження до редакції 17.01.2025

© Бабіцька Г.О., 2025

УДК 376.37 : 373.2

Гапєєва Наталія Юрїївна,
логопед Комунального некомерційного підприємства
«Міський спеціалізований будинок дитини №1»
Одеська міська рада
м. Одеса, Україна

МОВЛЕННЄВА ПІДГОТОВКА ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИТКОМ МОВЛЕННЯ

Анотація. Матеріал спрямований на розвиток мовленнєвої компетентності дітей із ЗНМ перед вступом до школи. У матеріалах представлено сучасні підходи до корекційно-розвиткової роботи, методи та прийоми формування лексико-граматичної структури мовлення, фонематичного сприймання, зв'язного мовлення та навичок звуковимови. Розробка містить систему інтерактивних вправ, ігор та завдань, які допоможуть ефективно формувати мовленнєві навички, підвищити рівень комунікативної активності дітей та сприяти їхній соціальній адаптації. Матеріали будуть корисні вчителям-логопедом, вихователям, які працюють в закладі загальної освіти та спеціальної освіти з дітьми, що мають порушення мовлення.

Ключові слова: мовленнєва підготовка, дошкільний вік, загальний недорозвиток мовлення, корекційно-розвиткова робота, лексико-граматична структура мовлення, фонематичне сприймання, соціальна адаптація

На сучасному етапі модернізації вітчизняної спеціальної освіти відбуваються суттєві зміни, спрямовані на підвищення ефективності навчання та корекції мовленнєвих порушень у дітей. Відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту», спеціальні дошкільні заклади для дітей із порушеннями мовлення зобов'язані забезпечувати високий рівень мовленнєвого розвитку та адаптації вихованців до подальшого навчання.

Як показує багаторічний досвід практичної роботи, діти із загальним недорозвитком мовлення (ЗНМ) мають складнощі у формуванні всіх компонентів мовленнєвої системи – фонетико-фонематичного, лексичного та граматичного. Ці труднощі впливають не лише на комунікативні навички, а й на когнітивний розвиток, що ускладнює їхню соціалізацію та навчання в початковій школі.

Незважаючи на увагу вчених до цієї проблеми, питання мовленнєвої підготовки дітей із ЗНМ залишається актуальним і сьогодні. Важливим аспектом є розробка та впровадження ефективних корекційних методик, які дозволять не лише покращити мовленнєві навички дошкільників, а й забезпечити їхню готовність до подальшого навчання та соціалізації.

З огляду на це, проблема мовленнєвої підготовки дітей із ЗНМ є одним із ключових завдань логопедії та спеціальної педагогіки. Впровадження інноваційних методик, таких як використання технологій розширеної реальності (Extended Reality, XR), може стати ефективним засобом для покращення мовленнєвого розвитку та навчання дітей із мовленнєвими порушеннями.

Розглянемо **особливості розвитку мовленнєвої підготовки дітей з загальним недорозвитком мовлення у дошкільному віці.**

У процесі розвитку мовлення дитини часто виникають кризові періоди, які тісно пов'язані з її психічними процесами та особливостями мислення. Сьогодні важливо звертати увагу саме